ابتکار
روزنامه صبح ایران
دوشنبه ۱۱ اسفند ۱۴۰۴
۱۲ رمضان ۱۴۴۷
۲ مارس ۲۰۲۶
سال بیست‌ویکم
شماره ۶۱۳۳
۴ صفحه
۲۰۰۰۰ تومان

در نشست اضطراری شورای امنیت سازمان ملل درباره ایران چه گذشت؟

از محکومیت حملات علیه ایران تا خیانت به دیپلماسی

در پی حملات تجاوزکارانه آمریکا و اسرائیل به کشورمان شورای امنیت سازمان ملل به درخواست ایران، روسیه و چین نشست اضطراری برگزار کرد.
صبح شنبه ۹ اسفند ماه ۱۴۰۴ برابر با ۹ اسفند ۱۴۰۴، آمریکا و رژیم صهیونیستی همانند دوره گذشته بدون توجه به مذاکرات، به خاک ایران و چندین نقطه در شهرهای مختلف حمله کردند.
دونالد ترامپ رئیس جمهوری آمریکا با انتشار ویدئویی در شبکه اجتماعی «تروث سوشال» که به نظر می‌رسد پیشتر آماده شده بود، گفت: حملات نظامی گسترده‌ای را علیه ایران آغاز کردیم.

صفحه ۲

نهادهای خدمت‌رسان در شرایط جنگی چه می کنند؟

سقوط فرشته عدالت در مَسلخِ گاندی

صفحه ۳

سرمقاله

آریا یونسی

بدون اعتماد به ساختار سیاسی هم می توان امیدوار به اصلاح بود

اینکه بدون اعتماد به ساختار سیاسی بتوان همچنان امید اصلاح داشت، در بارقه اول تفکر عجیب می نماید، گویی امری محال است؛ مخصوصا اکنون پس از وقایع تلخ دی ماه رسانه های معاند شدیدا در شیپورها می دمند که مردم را ناامید کنند. امیدوارند که بعد از ناامیدی، مردم را به رویارویی با نظام بکشانند. زیرا فرض می گیرند با تولید بی اعتمادی و گمان دیگر امید اصلاح از میان می رود.

آیا نمی توان در عین داشتن گمان باز هم امیدوار اصلاح بود؟ ممکن است زیرا واقعیت چیز دیگری است. واقعیت مهم این است که اساسا برای اصلاحات و پایداری نظام های سیاسی اعتماد مولفه کلیدی نیست بلکه جمهوریت و تکثر قدرت مولفه بنیادین است. هرگاه نظامی جمهوری باشد و قدرت در آن متکثر باشد دیگر برای پایداری ساختار سیاسی لازم نیست اعتماد همیشگی شهروندان به ساختار سیاسی وجود داشته باشد. این آموزه را مدیون ماکیاولی هستیم. فیلسوفی که ظاهری خشن و باطنی روشنگر دارد و در قرن پانزدهم و شانزدهم می زیسته است. اگر منظر ماکیاولی را پیش چشم داشته باشیم اساسا باید فرض بگیریم که هیچ کس و هیچ گروه و هیچ طبقه ای ذاتا خوب نیست و هرگاه بتواند منافع و مطامع خود را بر کرسی می نشاند. طبیعتا جامعه مملو از اشخاص، گروه ها و طبقات مختلف است که هر کدام منافع و مطامع خاص خود را دارند. طبقه نخبه ذاتا متمایل به حکمرانی مطلق بر عامه مردم را دارد و عامه مردم ذاتا تمایل دارد که از این سلطه بکاهد و آزادی های فردی را نگه دارد؛ دولت خواهان حفظ نظم و آرامش و فرمانبرداری در همه حالی است اما شهروندان بر اساس نیازهای خود گاهی تمایل به نافرمانی دارند. به همین ترتیب برای همه گروه ها و طبقات دیگر. بی اعتمادی بین این طرفین چیزی طبیعی است.

ادامه درصفحه ۲

خبر

روزنامه نگار و تحلیلگر آمریکایی مطرح کرد

کارشناسان ادعای دولت ترامپ برای توجیه حمله به ایران را رد می‌کنند

«هیچ مدرک یا ادعایی درباره تهدید نظامی فوری علیه آمریکا از سوی موشک‌های دوربرد یا برنامه هسته‌ای ایران ارائه نشد. تهدیدی که مدعی بودند درصدد پیشگیری از آن هستند یعنی حمله پیشدستانه ایران به نیروهای آمریکایی، چنان نامحتمل است که مضحک به نظر می‌رسد.»

به گزارش خبرنگار سیاست خارجی ایرنا، لورا روزن، روزنامه نگار و تحلیلگر آمریکایی حوزه سیاست خارجی امنیت ملی در مطلبی با عنوان «هیچ تهدید قریب الوقوعی وجود نداشت؛ کارشناسان ادعای دولت ترامپ برای حمله به ایران را زیر سوال می‌برند» نوشت: به گفته کارشناسان، مقام‌های ارشد دولت دونالد ترامپ، رئیس جمهور ایالات متحده که ساعاتی پس از آغاز حملات آمریکا و اسرائیل به ایران در روز شنبه به خبرنگاران توضیح می‌دادند، استدلالی نگران‌کننده و سست برای اقدام نظامی علیه ایران ارائه کردند؛ استدلالی که فاقد هرگونه مدرکی درباره تهدید نظامی قریب‌الوقوع ایران علیه ایالات متحده بود.

این مقام‌ها همچنین استدلال‌هایی مطرح کردند که نشان می‌داد مذاکره‌کنندگان ترامپ شاید تخصص یا تجربه کافی را برای درک پیشنهاد ایران جهت محدودسازی برنامه هسته‌ای‌اش که اخیراً در گفت‌وگوهای ژنو مطرح شده بود، نداشته‌اند. دونالد ترامپ در پیامی در تروث سوشال، با اعلام (شهادت) رهبر ایران، نوشت: بمباران آمریکا علیه ایران «در طول هفته، یا هر زمان که برای دستیابی به هدف‌مان لازم باشد، بدون وقفه ادامه خواهد یافت.»

نخستین مقام ارشد دولت ترامپ در جلسه توجیهی شنبه بعدازظهر ادعا کرد: «تهدید ایران در نهایت برنامه آن برای دستیابی به سلاح هسته‌ای است؛ اما در کوتاه‌مدت، این تسلیحات متعارف، به‌ویژه توان موشکی متعارف آن در کمربند جنوبی است که برای ایالات متحده و متحدان‌مان در منطقه تهدید محسوب می‌شود.» او استدلالی مبهم مطرح کرد مبنی بر اینکه چون ایران ممکن بود به‌صورت پیش‌دستانه یا هم‌زمان به نیروهای آمریکاییِ در حال استقرار در منطقه برای حمله به ایران، موشک شلیک کند، ترامپ تصمیم گرفت پیش‌دستانه حمله کند. این مقام در این خصوص گفت: «نشانه‌هایی داشتیم که قصد داشتند به‌طور بالقوه پیش‌دستانه از آن استفاده کنند یا دست‌کم هم‌زمان با هر اقدام ما علیه خودشان، فوراً علیه تهدیدهای ما عمل کنند. رئیس‌جمهور تصمیم گرفت ساکت ننشیند و اجازه دهد نیروهای آمریکایی در منطقه هدف حملات موشکی متعارف قرار گیرند.» او ادامه داد: «تحلیل‌هایی داشتیم که می‌گفت اگر منتظر می‌ماندیم تا اول مورد اصابت قرار بگیریم، میزان تلفات و خسارت به‌مراتب بیشتر می‌شد. اگر به‌صورت پیش‌دستانه و دفاعی عمل می‌کردیم تا مانع از این پرتاب‌ها شویم که اکنون تمرکز کارزار همین است و تاکنون در مهار توان پرتابگرهای آنان مؤثر بوده است، امیدواریم این مسیر ادامه یابد.» این مقام همچنین گفت ایران از مذاکره درباره موشک‌های بالستیک خودداری کرده است، در حالی که اظهارات دیگری وجود داشت مبنی بر اینکه آمریکا و ایران توافق کرده بودند ابتدا مسئله هسته‌ای را بررسی کنند و سپس به سایر موضوعات بپردازند. (در مذاکرات منتهی به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵، ایران داوطلبانه و یک‌جانبه پذیرفت برد موشک‌های بالستیک خود را به ۲۰۰۰ کیلومتر محدود کند تعهدی که به آن پایبند بوده است هرچند آن را نتیجه «مذاکره‌شده» نمی‌داند.) این مقام ادعا کرد: «در مذاکرات، آنها در هر موردی از پرداختن به موشک‌های بالستیک خودداری کردند و همواره همین‌طور بوده است. برای ما این وضعیت غیرقابل‌قبول بود. بنابراین رئیس‌جمهور، صادقانه بگوییم، چاره‌ای نداشت. نمی‌توانیم در جهانی زندگی کنیم که این افراد نه‌تنها موشک دارند، بلکه توان تولید ماهانه ۱۰۰ موشک را برای همیشه دارند تا هرگونه دفاع بالقوه را اشباع کنند.»

نگاهی به کارنامه «شهید علی شمخانی» اولین دبیر شورای دفاع

چهار دهه حضور علی شمخانی در ساختار دفاعی و دیپلماسی

علی شمخانی از نخستین سال‌های پس از انقلاب در متن تحولات امنیتی و نظامی کشور قرار گرفت و با پذیرش مسئولیت‌های کلیدی در سپاه، ارتش و نهادهای راهبردی، به یکی از چهره‌های تأثیرگذار ساختار دفاعی ایران تبدیل شد. مسیر حرفه‌ای او از فرماندهی میدانی در سال‌های جنگ تا دبیر شورای عالی امنیت ملی، همواره با پرونده‌های حساس امنیتی و سیاسی گره خورده است.

به خبرآنلاین در سیاست ایران، برخی چهره‌ها بیش از آنکه در قاب گفت‌وگوهای روزمره دیده شوند، در لایه‌های عمیق‌تر تصمیم‌سازی حضور دارند؛ در اتاق‌هایی که مسیر بسیاری از تحولات از همان‌جا تعیین می‌شود. علی شمخانی یکی از این چهره ها است؛ مدیری که کارنامه‌اش از سال‌های جنگ هشت ساله آغاز می‌شود و تا سطوح عالی سیاست‌گذاری امنیتی امتداد می‌یابد.

علی شمخانی در سال‌های نخست پس از انقلاب، و با آغاز جنگ، به سرعت در ساختار نوپای سپاه پاسداران جای گرفت. او در فاصله سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۰ فرماندهی سپاه خوزستان را بر عهده داشت؛ استانی که با آغاز جنگ ایران و عراق به خط مقدم دفاع تبدیل شده بود و مدیریت آن، نیازمند تلفیقی از شناخت میدانی، قدرت سازماندهی و تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی بود. حضور در این موقعیت، شمخانی را در متن تحولات نظامی جنوب کشور قرار داد؛ جایی که بسیاری از معادلات جنگ رقم می‌خورد.

با گسترش ابعاد جنگ، مسئولیت‌های او نیز افزایش یافت. از سال ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۸ به عنوان جانشین فرمانده کل سپاه پاسداران فعالیت کرد؛ دوره‌ای که سپاه از یک نیروی انقلابی نوپا به سازمانی گسترده با ساختارهای پیچیده عملیاتی تبدیل می‌شد. هم‌زمان، در سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۶۸ فرماندهی نیروی زمینی سپاه را بر عهده گرفت؛ در سال‌های پایانی جنگ نیز، از ۱۳۶۷ تا ۱۳۶۸، به عنوان معاون اطلاعات و عملیات ستاد فرماندهی کل قوا فعالیت کرد.

پایان جنگ، برای بسیاری از فرماندهان نظامی به معنای تغییر مسیر حرفه‌ای بود. برای شمخانی نیز این تغییر، با ورود به عرصه‌ای متفاوت اما همچنان راهبردی همراه شد. یک سال پس از پایان جنگ، با حکم رهبر شهید انقلاب آیت‌الله سید علی خامنه‌ای، به فرماندهی نیروی دریایی ارتش منصوب شد؛ انتصابی که در آن زمان توجه بسیاری را جلب کرد، چراکه او پیش‌تر عمدتاً در ساختار سپاه شناخته می‌شد. این جابه‌جایی، نشانه‌ای از تلاش برای هم‌افزایی میان دو نیروی نظامی و بهره‌گیری از تجربیات جنگ در بازسازی ساختار دفاعی کشور بود.

در ادامه و در چارچوب راهبرد جدید دریایی جمهوری اسلامی ایران، مسئولیت فرماندهی مشترک نیروی دریایی ارتش و سپاه و همچنین قرارگاه دریایی خاتم‌الانبیا به او سپرده شد. این دوره هشت‌ساله، با بازتعریف مأموریت‌ها و تمرکز بر توسعه توان رزمی دریایی همراه بود. ساختار سازمانی نیروها بازآرایی شد، تسلیحات و تجهیزات به‌روزتر شدند و بر عملیات مشترک میان ارتش و سپاه تأکید بیشتری صورت گرفت.

اما مسیر شمخانی تنها در حوزه نظامی باقی نماند. وی در ۱۹ شهریور ۱۳۹۲، با حکم حسن روحانی به عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی منصوب شد؛ این انتصاب در شرایط صورت گرفت که پرونده هسته‌ای ایران وارد مرحله‌ای تازه شده بود و مسئولیت مذاکرات با گروه ۱+۵ به وزارت امور خارجه و محمدجواد ظریف سپرده شده بود. به این ترتیب، دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی می‌بایست هماهنگی میان دستگاه‌های مختلف و پشتیبانی از تیم مذاکره‌کننده را در دستور کار قرار دهد.

با انعقاد برجام و حدود سه سال پس از آن خروج ایالات متحده از برجام، مخالفت‌های شمخانی با احیای آن آغاز شد. با پایان دوره اول ترامپ و روی کار آمدن بایدن در آمریکا، مذاکراتی برای احیای آن آغاز شد ولی بنا بر گفته دولت وقت، با مخالفت‌های جدی شمخانی روبرو شد. محمود واعظی رئیس دفتر حسن روحانی در دولت دوازدهم در چندین مرتبه پرده از مخالفت‌های شمخانی با احیای برجام برداشته و این اختلافات میان دبیر شورایعالی امنیت ملی و رئیس شورایعالی امنیت ملی چنان بالا گرفت که روحانی ۴-۵ مرتبه خواستار جابجایی او شده بود.

شمخانی از دو سال دولت ابراهیم رئیسی یک سال آن را دبیر باقی ماند و اسفند ۱۴۰۱ پس از به نتیجه رسیدن مذاکرات آشتی میان ایران و عربستان، او جای خود را به علی‌اکبر احمدیان داد. او در همان دقایق ابتدایی جنگ ۱۲ روزه مورد حمله اسرائیل قرار گرفت که جان سالم به در برد و پس مدتی بستری در بیمارستان به زندگی عادی بازگشت و با دیالوگ معروف فیلم سینمایی پاپیون گفت که «حرومزاده‌ها من زنده‌ام». پس از جنگ ۱۲ روزه او به عنوان نماینده رهبری و دبیر شورای تازه تاسیس دفاع که ذیل شورای عالی امنیت ملی تعریف می‌شود، منصوب شد. او تا لحظه شهادتش عضو این شورا بود و نهایتا در حمله صبح شنبه اسرائیل و آمریکا به تهران به «شهادت» رسید.

در تحلیلی از الجزیره مطرح شد

توهم یک پیروزی آسان در جنگ علیه ایران

«با نزدیک شدن به انتخابات میان‌دوره‌ای، جنگ به آزمونی برای ریاست‌جمهوری ترامپ تبدیل خواهد شد. اگر این درگیری مطابق تصور رئیس‌جمهور پیش نرود، می‌تواند بر جایگاه حزب جمهوری‌خواه در نظرسنجی‌ها تأثیر منفی بگذارد.»

به گزارش خبرنگار سیاست خارجی ایرنا، سایت خبری - تحلیلی الجزیره در گزارشی با عنوان «توهم یک پیروزی آسان در جنگ علیه ایران» نوشت: ایالات متحده و اسرائیل حمله‌ای علیه ایران آغاز کردند و اهدافی را در سراسر کشور مورد اصابت قرار دادند. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا و بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر (رژیم) اسرائیل در سخنرانی‌های تلویزیونی خود، به‌روشنی اعلام کردند که به‌دنبال تغییر رژیم هستند، نه اعمال فشار نظامی برای دستیابی به یک توافق.

این حمله و پاسخ سریع ایران نشان می‌دهد که دیپلماسی تا چه اندازه به وضعیت شکننده‌ای رسیده است. آغاز جنگ پس از آن رخ داد که میانجی‌ها از یک «پیشرفت چشمگیر» در مذاکرات خبر داده و اعلام کرده بودند که گفت‌وگوها قرار است هفته آینده از سر گرفته شود. روشن است که دیپلماسی هرگز قرار نبود به نتیجه برسد و صرفاً برای پوشاندن طرح‌های جنگی به کار گرفته شد.

با توجه به زمان‌بندی حمله، آشکار است که واشنگتن و تل‌آویو هفته‌ها پیش تصمیم خود را گرفته بودند. رسانه‌های اسرائیلی گزارش دادند که این عملیات با هماهنگی واشنگتن انجام شده تا پیش از تعطیلات پوریم صورت گیرد؛ جشنی که یادآور روایت کتاب مقدس درباره نجات قوم یهود از کشتار جمعی در ایران باستان است.

در حالی که هم ترامپ و هم نتانیاهو آشکارا در پی اعلام «پیروزی» هستند، مشخص نیست که آیا واقعاً می‌توانند به آن دست یابند یا خیر.

برخلاف جنگ ۱۲ روزه ژوئن گذشته که در آن پاسخ ایران کند و حساب‌شده بود، این بار نیروهای مسلح ایران تقریباً بلافاصله واکنش نشان دادند. موشک‌های بالستیک به پایگاه‌های آمریکا در عراق، قطر، بحرین، امارات متحده عربی و عربستان سعودی و نیز شهرهای اسرائیلی همچون حیفا، تل‌آویو و ایلات شلیک شد.

سرعت واکنش ایران نشان می‌دهد که این حملات را پیش‌بینی کرده و طرح‌های تلافی‌جویانه خود را آماده داشته است. اکنون این پرسش مطرح است که آیا ایران می‌تواند در برابر اراده آمریکا که با فشارهای داخلی و بین‌المللی روبه‌روست، دوام بیاورد یا خیر.

مخاطرات داخلی

ترامپ جنگ علیه ایران را در حالی آغاز کرد که اشتیاق اندکی در میان آمریکایی‌ها برای ورود به یک درگیری خارجی دیگر وجود داشت. یک نظرسنجی اخیر از سوی یوگاو و اکونومیست نشان می‌دهد که تنها ۲۷ درصد از افکار عمومی آمریکا از استفاده از نیروی نظامی علیه ایران حمایت می‌کنند. نظرسنجی دیگری که توسط دانشگاه مریلند انجام شد، حمایت حتی پایین‌تری را ثبت کرد: ۲۱ درصد.

این جنگ پیامدهای سیاسی داخلی قابل توجهی برای ترامپ دارد. با پیشرفت عملیات، اگر ایران تسلیم نشود، رئیس‌جمهور آمریکا میان دو گزینه گرفتار خواهد شد: یا با تشدید درگیری در یک منازعه فرسایشی فرو رود یا در صورت عقب‌نشینی، ضعیف جلوه کند.

با نزدیک شدن به انتخابات میان‌دوره‌ای، جنگ به آزمونی برای ریاست‌جمهوری ترامپ تبدیل خواهد شد. اگر این درگیری مطابق تصور رئیس‌جمهور پیش نرود، می‌تواند بر جایگاه حزب جمهوری‌خواه در نظرسنجی‌ها تأثیر منفی بگذارد. اگر جمهوری‌خواهان کنترل کنگره را به دموکرات‌ها واگذار کنند، این امر مانع پیگیری دستورکار سیاسی ترامپ خواهد شد. در صورت تسلط دموکرات‌ها بر کنگره، فشار برای استیضاح ترامپ نیز می‌تواند افزایش یابد.

پیروزی چیست؟

هیچ تحلیلگری معتقد نیست که این جنگ کوتاه خواهد بود. برخلاف جنگ ۱۲ روزه که به آتش‌بس انجامید، این درگیری از هم‌اکنون گسترده‌تر و عمیق‌تر به نظر می‌رسد. آمادگی ایران برای تلافی در سراسر منطقه نشان می‌دهد که این کشور مایل است جنگی طولانی را به‌جای مصالحه دنبال کند.

یکی از مشکلاتی که واشنگتن و تل‌آویو با آن روبه‌رو هستند، چگونگی حفظ

فشار بر تهران بدون ایجاد بی‌ثباتی غیرقابل‌کنترل در منطقه است. مشکل دیگر آن‌ها این است که تغییر نظام سیاسی را به‌عنوان هدف نهایی خود اعلام کرده‌اند. در سخنرانی اعلام حمله به ایران، رئیس‌جمهور آمریکا به نظر می‌رسید که ارتش این کشور به کارزار هوایی بسنده خواهد کرد و نیروهای زمینی اعزام نخواهد شد. او به ظن خود مسئولیت تغییر نظام سیاسی در ایران را بر دوش مردم ایران گذاشت و گفت: «ساعت آزادی شما فرا رسیده است» و آنان را به شورش فراخواند.

در نهایت، ژنرال‌های ترامپ ممکن است توصیه کنند که ادامه یک درگیری طولانی‌مدت پایدار نیست و به درس‌های جنگ ۱۲ روزه اشاره کنند. برای ترامپ، جنگی که امکان پیروزی در آن وجود ندارد، می‌تواند به راهبردی آشنا برای خروج بینجامد: اعلام پیروزی در شبکه تروث سوشال و تغییر روایت.

نویسنده در ادامه ادعا می کند که چالش بعدی، نحوه مذاکره برای آتش‌بس خواهد بود. تهران که دو بار از پرده‌پوشی مذاکرات فریب خورده، ممکن است از این خیانت مضاعف برای سخت‌تر کردن موضع خود بهره گیرد. اگر نظام سیاسی در ایران پابرجا بماند، می‌تواند از نیاز آمریکا به ازسرگیری مذاکرات برای گرفتن امتیاز استفاده کند. از این منظر، فروپاشی امروز دیپلماسی ممکن است زمینه را فراهم کند تا ایران فردا از موضعی قوی‌تر مذاکره کند.

فراخوان تجدید (۲)
مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
همزمان با ارزیابی کیفی
خرید دو دستگاه ایکس ری موبایلی پس پراکنده (Backscatter)
شناسه آگهی : ۲۱۴۳۸۱۷
م الف : ۴۵۷۳
جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارائی
گمرک ایران
اداره کل توسعه و تجهیز گمرک جمهوری اسلامی ایران
اداره امور قراردادها و مناقصات
رجوع به صفحه آخر